

ὀλίγους τινὰς ἐκ τῶν παρ' ἡμῖν σωζομένων πόνων τοῦ ἀοιδίου διδασκάλου τοῦ γένους Νικολάου τοῦ Λογάδου, εὐξάμενοι καὶ ἄλλους δημοσιεύσει εἰς τινὰς ἔχουσιν ἐπιστολάς αὐτοῦ. Ἡδὴ τοίνυν ἡ προθυμία τοῦ χρηστοῦ καὶ φιλοκάλου νέου κ. Μανουὴλ Γεδεών, τοῦ μετὰ ζήλου πολλοῦ ἐγκύπτοντος εἰς τὰς τῆς ἡμετέρας φιλολογίας ἐρεῦνας, ἐπεμφέ μοι ἐκ Κωνσταντινουπόλεως τὴν ἐγκλειστον ἐπιστολήν. Πέμπων ὑμῖν ταύτην πιστεύω, ὅτι δημοσιεύσετε τοῖς φιλομαθέσιν ἐν τῇ ἀξιολόγῳ ὑμῶν *Πανδώρα*, οὐ μόνον διὰ τὸν πατέρα, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ὑπόθεσιν. Πραγματεύεται γὰρ περὶ τῆς ἐκτυπώσεως τοῦ πολυμήχθου καὶ γιγαντείου ἔργου τῆς Κιβωτοῦ, ἧς ἐκτὸς τοῦ πρώτου τόμου περιλαβόντος τὰς ἀπὸ Α' μέχρι τοῦ Δ' λέξεις, καὶ τοῦ δευτέρου μόνον 90 σελίδας περιχοῦσας τοῦ Ε' τὰς μέχρι τοῦ Ἐκφροντίζω λέξεις ἥσαν ἐκτυτεπωμέναι, ὅτε τοῦ Ἄρεως ἡ ὁρμὴ τὰκεῖ ἀνέτρεψεν. Ἐν ταύτῃ δὲ βλέπομεν πῶς τὰ κατὰ τὴν ἐκδοσιν διωκοῦντο. Τῶν δὲ μνημονευομένων προσώπων, καθ' ὃ ἡμῖν καὶ Γεδεών παρασημειοῖ, ὁ μὲν ἀντιγράφος Γρηγοράσκος ἦν ὁ κατόπιν τὸ τυπογραφεῖον τὸ πατριαρχικὸν διευθύνας, ὁ δὲ μισθώσας τοῦτον Ἀδριανουπόλεως ἦν ὁ Πρώτος, τὸ κλεινὸν τῆς Χίου ἐγκαλλώπισμα. Ἐπέσταλτο δὲ τὸ γράμμα τῷ γέροντι ἀγίῳ Νικομηδείᾳ κὺρ Ἀθανασίῳ, τῷ μετὰ τοῦ ἱερομάρτυρος Γρηγορίου τοῦ Ε' τὸν δι' ἀγχόνης ὑπομείναντι μαρτυρικὸν θάνατον, οὗπερ τὰς ποιμαντορικὰς ἀρετὰς καὶ τὴν σοφίαν ἀποχρώντως ἐξύμνησεν ὁ ἀοιδίμος ἡμῶν πατήρ (Δόγ. Ἐκκλησ. σελ. 29 καὶ 32)

Ἐρρώσο φίλων τὸν τιμῶντά Σε.

Ἀθήναι, τῇ 23 Φεβρ. 1870.

Σ. Κ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ.

«Σεβασμιώτατε ἄγιε Γέροντα»

«Μετὰ τὰς δουλικὰς μου προσκυνήσεις ἀναγγέλλω τῇ Σεβασμιότητι της ὅτι ὁ Γρηγοράσκος, ὁ τοῦ Λεξικοῦ ἀντιγράφος, μετὰ τὴν ἀπέλευσιν τοῦ ἀγίου Ἀδριανουπόλεως ἔχει ἀντιγεγραμμένας ἐκ τοῦ Α' στοιχείου κόλλας 64, ὧν ἡ ἀρχὴ, ἡ λέξις Ἀποσχάω· τὸ δὲ τέλος, ἡ λέξις Ἀσωμάτως. Ἐχει ἄρα λαμβάνειν 64 γρόσια, πρὸς ἐν γρόσιον τὴν κόλλαν, καθὼς τὸν ἐμίσθωσεν ὁ ἄγιος Ἀδριανουπόλεως, καὶ εἶναι γνωστὸν τοῖς πᾶσι. Σημειωθήτω λοιπὸν ἡ ἀρχὴ αὕτη, Ἀποσχάω. Τὸ τέλος τοῦ Α' στοιχείου εἶναι ἐγγὺς τοῦ ἀντιγραφῆναι μετρῶνται ἔπειτα αἱ κόλλαι, καὶ ἐννοεῖται ἂν συμφωνοῦν μετὰ τὴν πληρωμὴν, ἣν ποιεῖ δι' ἐμοῦ ἡ Σεβασμιότης της, μετὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ ἀγίου Ἀδριανουπόλεως. Ἄγιε Γέροντα, ὁ

γραφὴς παρ' ἐμοῦ ἀπαιτεῖ τὴν δούλευσιν του· μὴ ἔχω, μήτε ὧν προσταγμένος παρὰ τινος γὰ πληρῶν, ἠναγκάσθην γὰ δώσω τῷ ἰδίῳ τὴν παροῦσάν μου ἐνδειξίν, βεβαιοῦσα ὅτι ἔχει γὰ λαμβάνειν 64 γρόσια, μετὰ τὸ Ἀποσχάω ἄχρι τοῦ Ἀσωμάτως. Ἀλλ' εἴη ὀφθαλμοῦσα ἡ Σεβασμιότης της εἰς μακράωνας.

«Τῆς ὑμετέρας Σεβασμιωτάτης μοι Πανιερότηςτος αἰεὶ Μαρτίου κέ.

«Ὁ δοῦλος

«Ν. ΛΟΓΑΔΗΣ.»

«Τῷ Σεβασμιωτάτῳ μοι Γέροντι ἀγίῳ Νικομηδείᾳ κυρίῳ μοι κυρίῳ Ἀθανασίῳ, τῷ προσκυνητῷ μοι ἀεσπότῳ πανευλαβῶς.»

ΒΡΑΧΕΙΑΙΤΙΝΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Εἰς τὰ ΚΥΠΡΙΚΑ

Τοῦ καθηγητοῦ κυρίου

ΑΘΑΝ. Α. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ.

(Συνέχ. Ἰδε φυλλ. 476.)

§ Β'.

Βριμίδιν. Ἐπίρ. ἀπειρία, σωρός· καὶ Βριμιδιάζω. ἄορ. Ἐβριμιδιάσαν οἱ κορποί. (Κυπρ.) Γίνεται, λέγει, βεβαίως ἐκ ῥίζης βρί, βρί. Ἐν δὲ Ῥόδῳ ἀντὶ τοῦ Βριμιδιάζω λέγουσι κοινῶς Βρυάζω· οἷον οἱ κορεῖοι (κόρεις) βρυάζουσιν εἰς τὸ δωμάτιόν μου.

Βυζουρίζει· συρίζει, ἤχόν τινα ἐκβάλλει. Λέγεται δ' ἐπὶ λίθου, ἢ σφαίρας, ἥτις μεθ' ὁρμῆς φερομένη σφυρίζει κατὰ τὴν διάβασίν της. (Κυπρ.) Παρὰ Ῥοδίους ἀντὶ τούτου λέγεται μὲν καὶ Βοῦζει, ἀλλὰ κυρίως καὶ κοινῶς λέγεται Ἀντιδονᾶ (ὁρθ. Ἀντιδονεῖ) Ἀρχ. ὅταν ἡ πέτρα ῥιπτομένη κινῆται περιστρεφόμενη, διότι τότε γίνεται τὸ λεγόμενον Ἀντιδόνισμα· τουτέστιν ὁ βοῖσμός, ἢ κατὰ Κυπρίους τὸ Βυζούρισμα.

Βλάψιμον· λίγουρα ἐγκύου γυναικὸς ἐπιθυμούσης τι. (Κυπρ.) Καὶ ἐν Ῥόδῳ οὕτω λέγεται· τὸ δὲ ῥῆμα λέγεται Βλάπτεται. Ἐν Σμύρνῃ δὲ, καὶ ἐν ἄλλοις ἴσως τόποις, λέγονται Σύλληψις καὶ Συλληψεύεται. Ἀρχ. Κίσσα (ἡ) καὶ Κισσῶ.

Βλεπάτορας· ὁ φύλαξ. (Κυπρ.) Παρ' ἡμῖν, καὶ παρ' ἄλλοις λέγεται καὶ Βλεπέος (βλεπίος)· ἀλλ' αὐταὶ εἰσι λέξεις γενικαί. Ἐν Ῥόδῳ ὁ φυλάττων τὰς σπορὰς μιᾶς κώμης λέγεται εἰδικῶς Σκαπός· ὁ φυλάττων ἅπαντα τὰ γεωργικὰ βώδια τῆς κώμης λέγεται Βουκόλος (χυδ. Βούκουλος)· ὁ τῶν ἀμπελίων φύλαξ λέγεται πανταχοῦ σχεδὸν Δραγάτης. Τῆς τελευταίας ταύτης λέξεως τὴν παραγωγὴν λέγει ὁ Κοραῖς μετὰ δισταγμοῦ, ὅτι ἴσως εἶναι ἀπὸ τὸ Δράχμα τὸν τῆς σταφυλῆς βότρυν. (Ἀτ. Τόμ. Δ—Α.

Σελ. 104, ἐν λέξει Δράνκ.) Ἡ λέξις αὕτη κατ' ἐμὲ παράγεται μετὰ βεβαιότητος (γραφομένη καὶ προφερομένη ὀρθῶς Δρακάτης) ἀπὸ τοῦ ῥήματος Δράκω Δέρκω, ἐξ οὗ παράγονται καὶ ἄλλαι λέξεις, σημαίνουσαι Φύλαξ, Βλεπίλος· οἷον Δράκων καὶ καθ' ἡμᾶς Δράκος.

Βοῦρκον· οὐριον ἀρχ. τὸ κλούβιον αὐγόν. (Κυπρ.) Καὶ ἐν Ῥόδῳ με προσθήκην εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ Γ λέγεται Γούριον. Νομίζω ὅμως ὅτι ἄλλο εἶναι τὸ Οὐριον αὐγόν, καὶ ἄλλο τὸ Κλούβιον, ὅπερ λέγεται καὶ Κορμιασμένον (Ατ. Τ. Δ—Α. Σελ. 235, καὶ 244.) Δηλαδή οὐριον, ὅπερ καὶ ὑπνέμιον ἐλέγετο, εἶναι τὸ ἀτελὲς καὶ μικρότατον καὶ κοῦφον γεννώμενον ἀπὸ τῆς ὄρνιθα. Κλούβιον δὲ καὶ κορμιασμένον τὸ ὑπὸ τῆς κλωσσοῦς πυριαζόμενον, καὶ (ἢ διότι ἔτυχεν ἄγονον, ἢ διότι δὲν ἐπυριάσθη ὥς καὶ ὅσον ἔπρεπε, διὰ τὴν ἐκτελεσθῆναι ὁ νεοσσός), μέιναν ἀτελὲς καὶ ἄπνουν κορμίον, διὸ καὶ κορμιασμένον λέγεται. Κλούβιον δύναται νὰ ὀνομάζεται καὶ ἐκεῖνο, ὅπερ, ἢ διὰ πολυκαιρίαν, ἢ δι' ἄλλην τινὰ αἰτίαν, φθαρῆ, οὐχὶ ὅμως καὶ οὐριον.

Βόρδος ἢ Βόρτος· ὁ ἄρσεν ἡμίονος· καὶ ἐν λέξει Βορτονάρης, Βορδονάριος. Βυζάντ. Ἰπποκόμος. (Κυπρ.) Ἐν Ῥόδῳ λέγεται Βορδονάρι (τὸ), καὶ Βορδονάριος· ἐξ ὧν τὸ Α' σημαίνει ραβδίον, τὸ δὲ Β' καλόγερον. Ταῦτα συμφωνοῦσι μᾶλλον τοῖς λεγομένοις ὑπὸ τοῦ Κοραῆ (Ατ. Τ. Δ—Α. Σελ. 64 Βοῦρδουλον.)

Βοῦρος, Βουρῶ, καὶ Γουρῶ. (Κυπρ.) Ἐκ πάντων τούτων οὐδὲν ἐν Ῥόδῳ λέγεται, εἰμὴ Σβουρῶ καὶ Σβουρίζω καὶ Σβούρκ. Καὶ Σβουρῶ μὲν ἀμεταβάτως σημαίνει περιστρέφομαι βιαίως καὶ ὀρμητικῶς, ὥς Σβούρκ· Σβουρίζω δὲ σημαίνει μεταβατικῶς Στρεφοδινίζω, περιστρέφω βιαίως τι, ὥς σβουρίζουσι τὴν σβούραν οἱ παῖδες, ἣν λέγουσι τουρκιστὶ Τουρτούλαν (Βέμβηξ-βιξ-βικος.) Βοῦρος δὲ παρ' ἡμῖν λέγεται ὁ εἰς τὴν ἄλμην ἰχθύς· τοιοῦτοι δὲ φέρονται ἀπὸ Δαμιάτην, καὶ Ἀλεξάνδρ. εἰς βαρέλια. Ἀρχ. Βωρεὺς-έως.

Βοῦδιν, καὶ βοῦς, γεν. βοῦ, αἵτ. βοῦν. Ἀρχ. Βοῦς. (Κυπρ.) Παρὰ Ῥοδίους λέγεται Βῶδι. ἐν δὲ παροιμίᾳ λέγεται Βοῦς· οἷον Ὀλον τὸν βοῦν ἐφάγαμεν, κ' εἰς τὴν οὐρὰν ποστάσαμεν. Ἐν Ῥόδῳ ὁ εὐήθης λέγεται Βῶκος δωρικῶς· καὶ Βούβχλος· λέγεται δὲ ὁ αὐτὸς καὶ Βούκας, ἀλλὰ τοῦτο ἴσως σημαίνει ψωμάς ἢ φρυγᾶς ἐκ τοῦ Ἰταλ. Βούκκα (1).

Βούφα, ὁ παρ' ἡμῖν ἀρχαῖος. Τὸ ἐργαλεῖον τῆς ὑφαντικῆς. (Κυπρ.) Πιθανὴ εἶναι ἡ ῥίζα τῆς λέξεως Ἰφ., ἐν δὲ Ῥόδῳ λέγεται Βούβια τὸ ἐργαστήριον τοῦτο τῆς ὑφαντικῆς· ἀλλ' ὡσπύτως λέγεται βούβια, καὶ πληθυντ. βοῦβαι, τάφροι ἐσκεπασμένοι καὶ ἐντὸς τῆς

πόλεως, καὶ εἰς τινὰς κώμας, ὅπου καταθέτουσι τοὺς σίτους. Τὰς βούβας ταύτας ὠνόμαζον οἱ ἀρχαῖοι Σιρούς ἢ Σιρροῦς λέξις Θρακική. (Α. Τ. Β'. Σελ. 85, 326.)

Βρά, θηλ. τοῦ παρ' ἡμῖν Βρῆ, μωρέ. (Κυπρ.) Παρὰ Ῥοδίους ἀρσ. καὶ οὐδέτ. Πρῆ, καὶ θηλ. παρὰ τοῖς χωρικοῖς Πρή. Αἱ πολλαπλαῖ ῥίζαι ἐξ ὧν γίνονται πολλαὶ καὶ παντοῖαι λέξεις, δὲν μοι φαίνονται πιθαναί. Πιθανώτατον νομίζω, ὅτι τοῦτο τὸ Πρῆ, Πρή Βρῆ, Βρῆ ἢ Βρά γίνεται ἀπὸ τοῦ Μωρῆ, Μωρή· καὶ τοῦτο φαίνεται προτιμᾶ καὶ ὁ Κοραῆς μᾶλλον τῶν ἄλλων, λέγων· ἢ μᾶλλον ἀπ' αὐτοῦ τοῦ Μωρῆ κατὰ συγκοπήν. (Ατ. Τ. 5—Α. Σελ. 33—34.)

Βρουλλίζω· πλέκω τὰ μαλλιά μου ἢ βρουλλίζομαι (Κυπρ.) Ἐν Ῥόδῳ δύναται νὰ σημάνῃ τὸ βρουλλίζω, συνάγω βροῦλλα, ἢ πλέκω βρουλλιαῖς. (Ἰδε βρουλλὴν καὶ βροῦλλος.)

Βρουλλὴν, καὶ Βροῦλος· μετρία πλεξούδα ἡμέτερ. βόστρυχος· τὸ ὑποκοριστικὸν βρολλοῦδιν (Κυπρ.) Ἀμφότερα γίνονται ἀπὸ τὰ βροῦλλα, ἐξ ὧν πλέκονται σχοινία λεπτὰ καὶ χονδρὰ, ἅτινα ὀνομάζονται βρουλλιά, ἐντεῦθεν καὶ αἱ πλεξούδαι τῶν μαλλίων, κατὰ Κυπρίους Βρουλλὴν, καὶ Βροῦλλος. Αἱ πλεξούδαι αὗται ἐν Ῥόδῳ λέγονται, αἱ μὲν λεπτὰί τσουλιά (τὰ), αἱ δὲ χονδραὶ τσουλοῖ, ἴσως ἐκ τοῦ Ἰούλος Ἰούλιον, τσουλλος τσουλίον· ἢ ἐκ τοῦ οὔλος.

Βρύιν, ἢ βρύδιν, καὶ ἐνίοτε φρύδιν, ἢ ὀφρύς, ἀρχ. (Κυπρ.) παρὰ δὲ τοῖς ἀρχαίοις, ὡς σημειώνει, ἀπαντᾶται ὀφρύς ὄρους, αἰγιαλοῦ, τάφρου (Κυπρ.). Καὶ παρὰ Ῥοδίους κοινῶς φρύδι (τὸ), ἐν δὲ τῇ Αἰνῳ τὸ παρὰ τὸν αἰγιαλὸν τοῦ λιμένος αὐτῶν ὑψωμα λέγεται φροῦ (ὀρθότ. φροῦδι) καὶ ἐν Κάσῳ θέσις τις παρὰ τὸν αἰγιαλὸν λέγεται φρῦ.

Βρωμοζοολῶ· ὑπερβολικὰ βρωμῶ (Κυπρ.). Καὶ παρὰ Ῥοδίους λέγονται καὶ τὸ Βρωμῶ, καὶ τὸ Ζένω, ἐκ τοῦ ἀρχ. Ὀζω (Ὀζέω Ὀζένω, Ζένω), ὁ ἀόρ. Ἐζεσα· οἷον τὸ κρέας ἔζεσε (ἰδ. Ζολῶ).

Βρωμοστακτοῦ· ἡ λερομένη σταχτοπίττα παρ' ἡμῖν (Κυπρ.). Ἐν Ῥόδῳ Σταχτοπιττούρης ὀνομάζεται (ἐκ τοῦ στάκτη καὶ πίττα) ὁ ὀκνηρὸς καὶ βρωμὸς, ὅστις, ὡς ὁ ὀκνηρὸς κάτης, κάθηται διὰ παντὸς πλησίον πυρωμένης στάκτης.

Βωκολόμαντρα· ἡ βούστασις, τὸ βουκολεῖον, ἢ βουκολαλὰ παρὰ Κυθηρίους, παρὰ δὲ Ῥοδίους βουκολλά. (Κυπρ.).

Βώκολος (Κυπρ.). παρὰ δὲ Ῥοδίους βούκουλός.

Βωλοκόπος· ὁ κόπτων, ἢ λύνων βώλους (Κυπρ.). Παρὰ δὲ Ῥοδίους τὸ ἐργαλεῖον, δι' οὗ συντρίβονται οἱ βῶλοι, λέγεται Ῥάκος (ὁ). Εἶναι δὲ ἐκ ξύλου χονδροῦ κατεσκευασμένου, μέγεθος καὶ σχῆμα ἔχον ἀγκύρας καραβίου, ὁ ῥάκος οὗτος συρόμενος ὑφ' ἐνὸς ζεύγους βοῶν ἐπὶ τῆς δις, ἢ τρις ἐσκαμμένης γῆς,

(1) ΣΗΜ. ΠΑΝΔ. Εἰς ἱκρίαν λέγουσιν· «ἄγωμεν εἰς τὰς πηγὰς νὰ ποτίσωμεν τὰς βόας» (θηλ.). Τραχύνουσι δὲ τὴν προφορὰν τοῦ τελευταίου τ διὰ τὸ προηγούμενον ν.

ισάζει και εξομαλύνει τούς βώλους αὐτῆς· ὅθεν τὸ ῥῆμα Ῥακόνω, ισάζω και εξομαλύνω τὴν βώλους ἔχουσιν γῆν. Ἐκ τῶν θεματικωτέρων τοῦ Ῥήσσω και Ῥηγνύω Ῥάγω Ῥαγώω και Ῥάκω Ῥακόω, και συνήθως Ῥακόνω.

(Ἔπεται συνέχεια.)

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΒΟΥΓΟΡΙΔΗΣ.

Πρὸ τοῦ 1821 ἔτους ἱκανὸς ἀριθμὸς νέων Ἑλλήνων μαθητευσάντων πρὸ πάντων εἰς τὰ ἐν Κωνσταντινουπόλει, Βουκουρεστίῳ, Ἰωαννίνοις, Κυδωνίαις, Χίῳ και Σμύρνῃ ὀνομαστὰ σχολεῖα, μετέβησαν εἰς τὴν Δυτικὴν Εὐρώπην πρὸς τελειοποίησιν τῶν ἰδίων σπουδῶν, και μάλιστα εἰς Βιέννην, ὅπου και συγγράμματα ἑλληνικὰ ἐδημοσιεύοντο διὰ τοῦ τύπου, και Ἕλληνες ἔμποροι ἦσαν οὐκ ὀλίγοι, και περιοδικὰ ἑλληνικὰ δύο, ὁ *Λόγιος Ἑρμῆς* και ἡ *Καλλιόπη* ἐξεδίδοντο. Δὲν ἐμπούδαζον δὲ μόνον οἱ εὐγενεῖς αὐτοὶ νέοι, ἀλλὰ και συνέγρχον, ἀναπτέρουντες διὰ τε τύπου και γραφῆς τὸ ἑλληνικὸν φρόνημα. Πλεῖστοι τούτων συνέτρεχον και εἰς τοῦ Λογίου Ἑρμοῦ τὴν σύνταξιν, μεταξὺ δὲ αὐτῶν διακρίνατο πρὸς τῷ Στεφ. Κανέλλῳ, περὶ οὗ ἐρρέθησάν τινα πρὸ πολλοῦ (1), και ὁ Ἀθαν. Βουγορίδης. Ὁ νέος οὗτος, φαίνεται, πολλὴν εἶχε τὴν ἀξίαν ὡς ἐξάγεται και ἐξ ὧν λέγει ὁ ἀείμνηστος Ἰάκ. Ρίζος (2), και ἐκ τῆς βιογραφίας, ἣν ἔγραψεν ἕτερος ἀείμνηστος, ὁ Θεόκλ. Φαρμακίδης, οἰκειότατος φίλος τοῦ Ἀθανασίου. Τὴν βιογραφίαν ταύτην παραθέτομεν ἐνταῦθα παραλαβόντες ἐκ τοῦ ἀριθ. 72 (7 Ἰουλίου 1826) τῆς *Γεν. Ἐφημερίδος τῆς Ἑλλάδος*.

Ὀλίγοι λόγοι παρὰ φίλου εἰς φίλον ἀποθανόντα εἰρημένοι δὲν θέλουσι φανῆ, νομίζομεν, ὀχληροὶ εἰς τοὺς ἀναγνώστας, και μάλιστα ὅταν οἱ λόγοι αὐτοὶ ἔχωσι και τι διδασκτικὸν και χρήσιμον, και λέγωνται εἰς ἄνδρα, ὁποῖος ἦτον ὁ ἐν Παριείοις ἀποθανὼν Ἀθανάσιος Βουγορίδης. Ἄς μᾶς συγχωρηθῇ λοιπὸν νὰ ὁμιλήσωμεν περὶ αὐτοῦ ὀλίγα εἰς τὴν ἡμετέραν ἐφημερίδα.

Ἀθανάσιος ὁ Βουγορίδης ἐγεννήθη εἰς τινα κώμην ἢ πόλιν τῆς Βουλγαρίας, Καζάν ὀνομαζομένην· ἀλλὰ νέος ὢν ἔτι ἐμετοίκησε πανοικεῖ εἰς Ἀρβανιτοχώρι, κωμόπολιν πλησίον τοῦ Τουρνόβου κειμένην, και παρὰ μετοίκων Ἑλλήνων, και μάλιστα Ἡπειρωτῶν, τὸ πλεῖστον κατοικοῦμένην. Ὁ πατὴρ του ἐμπορεύετο, και ἐσύχναζεν εἰς Βλαχίαν και Κωνσταντινού-

πολιν. Ἦτον ἄσθρωνος ἀμαθῆς, ἀλλ' εἶχε νοῦν ὑγιᾶ· ἦτον ἄξιος και ἐπιτήδειος. Συχνάζων εἰς τοὺς εἰρημένους τόπους ἐπαρτήρησεν ὅτι μεταξὺ τῶν κατοίκων τῶν τόπων αὐτῶν (ἄλλους δὲν εἶδεν, οὔτε ἐγνώριζεν), και μάλιστα τοῦ πρώτου, ὑπάρχει τις διαφορὰ, και διαφορὰ μεγίστη· διότι τὸ ἐπικρατέστερον αὐτῶν μέρος δουλεύει, και ὀλίγοι τινὲς ἄρχουσι, και τὸ ἄρχον τοῦτο κόμμα τιμᾶται και προσκυνεῖται παρὰ τοῦ ἐπικρατεστέρου μέρους, λαμπροφορεῖ και τρυφᾷ, ἐν ἐνὶ λόγῳ εὐδαιμονεῖ, ἐν ᾧ πολλοτάτων ἄλλων μυριάδων ἀνθρώποι ζῶσιν ἄτιμοι και καταταφρονημένοι, πένονται, γυμνητεύουσι, κακοδαιμονοῦσι· πανταχοῦ αὐτὸ ἔχει τὰ πρωτεῖα· αὐτὸ εἰς τὰ πολιτικὰ ἀξιώματα· αὐτὸ εἰς τὰ στρατιωτικά· και ἐν συντόμῳ αὐτὸ εἶναι τὸ πᾶν. Τὸ κόμμα αὐτὸ λέγεται κοινῶς εὐγενεῖς ἢ, κατὰ τὴν γλῶσσαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως και Μολδοβλαχίας, ἄρχοντες. Παρατηρῶν δὲν ἐβράδυνεν ὁ ἀμαθῆς μὲν, ἀλλὰ φρόνιμος πατήρ νὰ σκεφθῇ εἰς ἑαυτὸν περὶ τούτου βαθύτερον, και νὰ ἐξετάσῃ ἀκριβέστερον, πόθεν προέρχεται ἡ μεγίστη αὐτῇ διαφορὰ μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, ἐν ᾧ ὅλοι εἶναι πλάσματα ἑνὸς δημιουργοῦ, και ὅλοι ἐξ ἑνὸς πατρὸς κατάρχονται. Ἀγνοῶν τὰς ἄλλας τῆς λεγομένης τὴν σήμερον εὐγενείας ἀρχάς, ἄλλο τῆς διαφορᾶς ταύτης αἷτιον δὲν εὗρισκε, κατὰ τὴν κρίσιν του, παρὰ τὴν προκοπὴν (παιδείαν), και ἀποφασίζει ἀμέσως νὰ προκόψῃ και αὐτὸς τοὺς υἱοὺς του, διὰ νὰ γενῶσιν εὐγενεῖς ἢ ἄρχοντες, και τὸ κατώρθωσεν τῶντι.

Κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν ἤκμαζε τὸ σχολεῖον τοῦ Βουκουρεστίου, και αὐτὸ ἐκλεῖξεν ὁ καλὸς οὗτος πατήρ, ὡς πλησιέστερον, και εἰς ἀσφαλέστερον και ἐλευθερώτερον τόπον καταστημένον, παιδευτήριον τῶν υἱῶν του. ἔλαβε λοιπὸν τοὺς τρεῖς υἱοὺς του· τοὺς ὑπῆγεν εἰς Βουκουρέστιον, και τοὺς παρέδωκεν εἰς τὸν μακαρίτην Λάμπρον τὸν Φωτιάδην, διὰ νὰ τοὺς διδάξῃ. Οἱ υἱοί, μήτε τὴν νῦν ὀμιλουμένην τῶν Ἑλλήνων γλῶσσαν ἀκόμη γνωρίζοντες καλῶς, ἐμῆκαν εἰς τὸ προπαρασκευαστήριον τῆς μελλούσης τύχης των, και ἄρχισαν νὰ διδάσκωνται, και ἐστάθησαν ἱκανοὶ και οἱ τρεῖς νὰ μὴ ματαιώσωσι τοιοῦτου πατρὸς τὰς χρηστὰς ἐλπίδας. Ὁ πατήρ δὲν ἔλειπεν ἐν τοσούτῳ ἀπὸ τοῦ νὰ ἐπισκέπτηται συχνάκις τοὺς υἱοὺς του, και νὰ τοὺς προτρέπῃ, νὰ ἐπιμελῶνται τὴν παιδείαν των, και συχνότατα ἔλεγε πρὸς αὐτοὺς· «Βλέπετε, παιδιὰ μου, αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι λέγονται ἄρχοντες; Αὐτοὶ δὲν ἐγεννήθησαν τοιοῦτοι· ἀλλ' ἐγιναν ἀφ' ἑαυτῶν διὰ τῆς παιδείας και προσωπικῆς των ἀξίας. Θέλετε και σεῖς νὰ γενῆτε τοιοῦτοι; ἐπιμεληθῆτε νὰ παιδευθῆτε, και νὰ κατασταθῆτε ἄξιοι. Θέλω, νὰ διδασθῆτε καλά τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν, πα-

(1) Πανδ. τόμ. Δ', σελ. 570 και τόμ. ΙΒ', σελ. 460.

(2) Cours de littérature grecque moderne par Jacobaky Rizo Néroulos 1828, σελ. 119 και 127.